

**Uchwała Nr XXXI/404/2021
Rady Miejskiej w Jaworznie**

z dnia 22 kwietnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Rozwiązywania Problemu Bezdomności w Jaworznie na lata
2021 – 2030**

Na podstawie art. 12 pkt 11 w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 920), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1, art. 19 pkt 1, art. 110 ust. 10 i art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.)

**Rada Miejska w Jaworznie
uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności w Jaworznie na lata 2021 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Jaworzna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Jaworznie

Tadeusz Kaczmarek

Załącznik do uchwały Nr XXXI/404/2021
Rady Miejskiej w Jaworznie
z dnia 22 kwietnia 2021 r.

PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMU BEZDOMNOŚCI W JAWORZNIE NA LATA 2021 – 2030



Jaworzno, 2021 r.

SPIS TREŚCI

- I. WPROWADZENIE – 3
- II. DOKUMENTY STRATEGICZNE – 3
- III. DIAGNOZA SPOŁECZNA – 4
- IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU – 6
- V. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU – 6
- VI. KIERUNKI DZIAŁAŃ, DZIAŁANIA, WSKAZÓWKI REALIZACJI – 7
- VII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE – 12
- VIII. ADRESACI PROGRAMU – 13
- IX. RAMY FINANSOWE – 14
- X. MONITORING I EWALUACJA – 14
- XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE – 16

I. WPROWADZENIE

Bezdomność jest jedną z najbardziej skrajnych i brutalnych form wykluczenia społecznego, powodującą określone konsekwencje zarówno wobec osób bezpośrednio nią dotkniętych, jak i na poziomie ogólnospołecznym i ekonomicznym.

Bezdomność nie jest tylko problemem pomocy społecznej. Przeciwdziałanie bezdomności wymaga działań interdyscyplinarnych.

W Unii Europejskiej rekomenduje się przeorientowanie polityk społecznych wobec bezdomności z polityki „zarządzania i radzenia sobie z bezdomnością na politykę rozwiązywania problemu bezdomności”. Rozwiązywanie problemu bezdomności ma zakładać nie tylko interweniowanie w sytuacji kryzysu bezdomności czy skuteczne wychodzenie z problemu, ale i co jest kluczowe, zapobieganie bezdomności.

II. DOKUMENTY STRATEGICZNE

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu Nowy wymiar aktywnej integracji” - uchwała Nr 165 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r.
2. Program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu w województwie śląskim na lata 2018-2023 – uchwała nr 816/252/V/2018 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 10 kwietnia 2018 r.
3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – uchwała nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r.
4. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 – uchwała nr VII/25/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 16 listopada 2020 r.
5. Strategia Rozwoju - Jaworzno 2030+

Ważnym dokumentem dla pracy nad lokalnym programem jest Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności. Model GSWB powstał w ramach projektu finansowego ze środków UE, którego liderem było Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie. Zawiera on kompendium wiedzy na temat zjawiska bezdomności, w tym propozycje rozwiązań. Model GSWB jest elementem szerszej polityki społecznej i obejmuje działania na 3 poziomach: prewencji, interwencji i integracji. Zawiera katalog wystandaryzowanych usług skierowanych do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w takich obszarach jak, partnerstwo lokalne, praca socjalna, mieszkalnictwo i pomoc doraźna, zdrowie, zatrudnienie i edukacja, streetworking.

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. Definicja bezdomności.

Według ustawy o pomocy społecznej, za osobę bezdomną uznaje się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Na podstawie Modelu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności proponuje się przyjęcie następującej uzupełniającej definicji opisowej:

„Osoba bezdomna to taka, która z różnych przyczyn, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, czasowo lub trwale nie jest w stanie zapewnić sobie schronienia spełniającego minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne. Miejsce spełniające warunki mieszkalne to takie, które nadaje się do stałego przebywania bez narażania zdrowia i które umożliwia zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych: noclegu, zachowania higieny osobistej, sporządzania posiłków”.

2. Charakterystyka problemu w Polsce

W nocy z 13 na 14 lutego 2019 roku, po raz piąty przeprowadzono Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych, którego realizacja koordynowana była przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W momencie realizacji badania zdiagnozowano 30 330 osób bezdomnych, z czego 83,6% stanowili mężczyźni (25 369 osób), natomiast 16,4% kobiety (4961osób). W porównaniu z rokiem 2017 liczba osób bezdomnych spadła o ponad 9%, gdyż zdiagnozowano o 3 078 osób mniej. Spadek zaobserwowano zarówno wśród kobiet (o ponad 0,5 tys. osób), jak i mężczyzn (o ponad 2,5 tys. osób). Nadal najwięcej osób bezdomnych przebywa w województwach: mazowieckim (4 278 osób), śląskim (4255 osób) i pomorskim (3 014 osób). Najmniej w województwie podlaskim (646 osób), świętokrzyskim (794 osoby) oraz lubuskim (812 osób). We wszystkich województwach można zaobserwować spadek liczby osób bezdomnych, jedynie w województwie świętokrzyskim jest ich nieznacznie więcej w porównaniu do poprzedniej edycji badania (wzrost o 32 osoby).

Podobnie jak w latach poprzednich wśród przebadanych osób 24 323 (80,2%) przebywało w placówkach instytucjonalnych, a 6 007 (19,8%) poza nimi – w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych.

Zmieniły się okoliczności, które osoby bezdomne wskazywały jako główną przyczynę swojej sytuacji życiowej. Konflikt rodzinny był najczęściej podawanym źródłem kryzysu bezdomności przez osoby badane – 32,2%, zaraz po nim wskazywano uzależnienie – niespełna 28%. W dalszej kolejności znalazły się: eksmisja, wymeldowanie – 26,3%, które podczas poprzedniego badania uznawane były za główną przyczynę bezdomności, a następnie rozpad związku – 18,4%.

Podobnie jak przed dwoma laty najwięcej osób bezdomnych zdiagnozowano w przedziale wiekowym 41-60 lat (13 801 osób, w tym 1 770 kobiet i 12 031 mężczyzn).

Większość osób bezdomnych ma wykształcenie zawodowe (12 293 osoby) oraz podstawowe (8 448 osób).

Na podstawie informacji uzyskanych podczas badania w 2019 roku, można zaobserwować, iż wydłużają się epizody bezdomności wśród badanych osób. Najlicniejszą grupę stanowią obecnie osoby pozostające w kryzysie bezdomności powyżej 5 do 10 lat – 7 961 osób (27,84%). Kolejna grupa to osoby bezdomne najkrócej, tj. do 2 lat – 6 677 osób (23,35%).

Po raz kolejny najczęściej podawanym źródłem dochodu przez osoby objęte badaniem był zasiłek z pomocy społecznej (niespełna 38%). W drugiej kolejności wskazywano jednak emeryturę/rentę (15,8%), a nie jak poprzednio zbieractwo, które obecnie jest trzecim najczęściej deklarowanym źródłem utrzymania osób bezdomnych – 11,6%. Wciąż dość liczną grupę stanowią osoby, które utrzymują, że w ogóle nie posiadają dochodu (17,8%).

Należy zaznaczyć, że o randze bezdomności wśród problemów społecznych decydują nie tylko trudne do uchwycenia parametry ilościowe, ale również dynamika zjawiska i zmiana w strukturze populacji. Jest to grupa mobilna, częściej niż inne grupy przemieszczająca się po kraju, bądź nie korzystająca z oferowanych oficjalnie form pomocy, co dodatkowo utrudnia ewidencję jej członków.

3. Charakterystyka problemu w Jaworznie.

Tabela: Liczba osób bezdomnych w latach 2016 -2019

ROK	OGÓŁEM	w tym KOBIEC	w tym MĘŻCZYZN
2016	184	27	157
2017	195	32	163
2018	204	34	170
2019	179	29	150

Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych (w placówkach i miejscach niemieszkalnych) przeprowadzone w nocy z 13 na 14 lutego 2019 r. wykazało następującą skalę bezdomności w Jaworznie – ogółem 147 osób bezdomnych (137 mężczyzn i 10 kobiet) w tym w miejscach niemieszkalnych, pustostanach, działkach, altanach przebywało 9 osób.

W 2019 roku w Jaworznie, po raz pierwszy od kilku lat spadła liczba osób bezdomnych. Niewątpliwie ma to związek z procesem starzenia się, przewlekłymi chorobami a w konsekwencji licznymi zgonami wśród bezdomnych. Prognozuje się, że liczba bezdomnych w Jaworznie nadal będzie utrzymywała się na poziomie około 210 osób. Z pomocy MOPS do sierpnia b.r. skorzystało już 181 osób bezdomnych. Ponad 65% to osoby w wieku powyżej 45 do 60 roku życia. Fakt ten jest o tyle istotny, że z biegiem upływu lat możemy mieć do czynienia z pogarszaniem się stanu zdrowia osób bezdomnych, ich mniejszą aktywnością zawodową.

Mówiąc o stanie zdrowia osób bezdomnych warto zwrócić uwagę na utrzymujący się od kilku lat wysoki procent osób posiadających orzeczoną niepełnosprawność (65% populacji bezdomnych w Jaworznie).

Zły stan zdrowia osób bezdomnych utrudnia podejmowanie pracy. Odsetek osób pracujących waha się w granicach 5%.

Odnosząc się do głównego źródła utrzymania osób bezdomnych, można stwierdzić, że 35% utrzymuje się ze świadczeń ZUS (renta, emerytura), 28% utrzymuje się ze świadczeń MOPS (zasilek stały), 20% stanowi praca zarobkowa, 17% pozostaje bez żadnego dochodu.

15% populacji bezdomnych jest w wieku do 45 roku życia. Pozostałe osoby (20%) mają powyżej 60 lat. Podobnie jak w latach ubiegłych osoby bezdomne cechuje niski poziom wykształcenia, tylko 14% posiada wykształcenie średnie.

Badanie przyczyn bezdomności jest skomplikowanym procesem ze względu na dotarcie do głównych przyczyn tego zjawiska, który wiąże się z faktem złożoności problemu bezdomności, nierzadko współistniejącym z ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem, utratą zdrowia, problemami zdrowia psychicznego.

Powody bezdomności w Jaworznie nie różnią się od tych wykazanych w charakterystyce ogólnopolskiej. Wśród przyczyn bezdomności wykazano wymeldowanie donikąd (21%), wyprowadzenie się z własnej inicjatywy (18%), eksmisja (17%), alkoholizm (13%), rozpad rodziny (11%), opuszczenie zakładu karnego (6%), bezrobocie (5%), inne powody (9%).

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zmniejszenie liczby osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością poprzez działania skierowane na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Wzmocnienie i usprawnienie systemu interwencji, ochrony zdrowia i życia osób bezdomnych.
2. Zwiększenie samodzielności życiowej i materialnej osób bezdomnych poprzez system usług reintegracji społecznej i zawodowej oraz integrację społeczną.
3. Zmniejszenie skali bezdomności w przestrzeni publicznej i innych miejscach niemieszkalnych.
4. Zapobieganie utracie mieszkania.
5. Podnoszenie jakości usług, poprawa koordynacji i zarządzania oraz wzrost świadomości społecznej problemu bezdomności.
6. Uzyskanie standardów przez placówki świadczące usługi dla osób bezdomnych.

VI. KIERUNKI DZIAŁAŃ, DZIAŁANIA, WSKAZÓWKI REALIZACJI

1. Uwagi ogólne

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zapewnia osobom bezdomnym, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo leczniczy lub zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy, tymczasowe schronienie wraz z usługami opiekuńczymi oraz usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przyznanie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi osobom bezdomnym, które posiadają decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej, przez okres oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej, jednak nie dłużej niż przez 4 miesiące.

Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące. Ogrzewalnia świadczy usługi w okresie od 1 października do 30 kwietnia, przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 18.00 do 8.00.

W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce.

W schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi mogą przebywać osoby, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce.

W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie mogą przebywać osoby będące pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się przebywanie w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi osób pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych, zachowując zasady porządku publicznego i współżycia społecznego.

W ogrzewalni mogą przebywać osoby pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych, zachowując zasady porządku publicznego i współżycia społecznego.

Noclegownia, schronisko dla osób bezdomnych, schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalnia, w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych związanych z udzielaniem schronienia, powinny spełniać minimalne standardy podstawowych usług i minimalne

standardy obiektów, w tym zakresie odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych oraz odpowiednich warunków do odpoczynku, określone w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r.

Wszystkie zadania z zakresu pomocy instytucjonalnej dla osób bezdomnych, mogą być zlecone przez miasto do realizacji organizacjom pozarządowym.

2. Kierunki działań.

1) DZIAŁANIA PREWENCYJNE

Działania polegające na wykorzystaniu wybranych instrumentów pomocy społecznej, mieszkalnictwa, aktywizacji społecznej i zawodowej, możliwości redukcji i spłaty zadłużeń, a więc podjęciu wczesnej interwencji zapobiegającej utracie mieszkania i umożliwieniu pozostania zagrożonych bezdomnością osób w dotychczasowym środowisku.

2) DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

Działania polegające na doraźnym i tymczasowym zapewnieniu wsparcia, udzielaniu schronienia, ochronie życia i zdrowia osób bezdomnych oraz zabezpieczeniu ich podstawowych potrzeb życiowych.

3) DZIAŁANIA INTEGRACYJNE

Działania skierowane na wyjście z bezdomności osób jej doświadczających oraz uzyskanie przez niesamodzielności w sferach m.in. zawodowej, mieszkaniowej, społecznej, stosownie do ich potrzeb i możliwości.

3. Działania i wskaźniki realizacji.

Kierunek 1: Działania prewencyjne

lp.	DZIAŁANIE	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY
1	Wsparcie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, zagrożonych utratą mieszkania w związku z powstaniem zaległości czynszowych za lokale znajdujące się w mieszkaniowym zasobie gminy.	Realizacja gminnego programu pomocy osobom zagrożonym eksmisją.	Liczba osób objętych programem.	1. Miejski Zarząd Nieruchomości Komunalnych. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		1. Realizacja kontraktów socjalnych.	Liczba kontraktów socjalnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
		2. Zatrudnienie socjalne (roboty publiczne, prace społecznie – użyteczne, udział w projektach unijnych).	Liczba zatrudnionych w poszczególnych formach.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Powiatowy

2	Reintegracja społeczno – zawodowa.			Urząd Pracy.
		3. Pomoc i doradztwo w znalezieniu pracy.	Liczba osób objętych doradztwem, które podjęły pracę.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Powiatowy Urząd Pracy.
		4. Pomoc psychologiczna i motywowanie do terapii uzależnień i utrzymania abstynencji.	Liczba objętych pomocą i skierowanych do ośrodków terapii uzależnień.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Organizacje pozarządowe.
3	Praca socjalna.	Kompleksowe wsparcie, oddziaływanie i skoordynowanie usług i pomocy w różnych sferach życia: mieszkaniowej, socjalno – bytowej, rodzinnej, zdrowotnej, psychologicznej, zawodowej i społecznej w celu zwiększenia poziomu integracji społecznej i samodzielności życiowej osób zagrożonych bezdomnością.	Liczba rodzajów podjętych działań w poszczególnych sferach życia i ich rezultatów.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Organizacje pozarządowe. 3. Inne instytucje.

Kierunek 2: Działania interwencyjne

lp.	DZIAŁANIE	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY
1	Utrzymanie i rozwój niezbędnej infrastruktury dla zapewnienia schronienia i zaspokojenia innych podstawowych potrzeb życiowych	1. Prowadzenie schroniska z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych kobiet przy ul. Koszarowej 1 – uruchomienie funkcji usług opiekuńczych.	Liczba kobiet, które skorzystały ze schroniska.	1. Urząd Miejski. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 3. Organizacja pozarządowa.
		2. Prowadzenie schroniska z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Solskiego 3a - uruchomienie funkcji usług opiekuńczych.	Liczba mężczyzn, którzy skorzystali ze schroniska	Organizacja pozarządowa – Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczyńne.
		3. Prowadzenie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Łukasiewicza 6. Noclegownia przy ul. Łukasiewicza, po osiągnięciu	Liczba mężczyzn, którzy skorzystali z noclegowni.	1. Urząd Miejski. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

		standardów określonych w Rozporządzeniu MRPiPS będzie liczyła 50 miejsc noclegowych, co zdecydowanie zmniejszy tzw. „uciążliwość społeczną” dla otoczenia. W chwili obecnej można mówić o stabilizacji liczby osób bezdomnych. Ponadto, istnieje możliwość zlecenia przez miasto prowadzenia dodatkowych 20 - 30 miejsc noclegowych w schronisku Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego przy ul. Solskiego. W przypadku istotnego zwiększenia się zjawiska bezdomności w tym liczby osób bezdomnych, należy rozważyć relokację noclegowni.		3. Organizacja pozarządowa.
		4. Prowadzenie mieszkań chronionych	Liczba kobiet i mężczyzn którzy skorzystali ze wsparcia w mieszkaniu chronionym.	1. Urząd Miejski. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 3. Organizacja pozarządowa.
		5. Prowadzenie łaźni dla osób bezdomnych przy ul. Łukasiewicza 7.	Liczba osób, które skorzystały z łaźni.	1. Urząd Miejski. 2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 3. Organizacja pozarządowa.
		6. Budowa ogrzewalni na działce gminnej lub remont budynku gminnego na ten cel.	1. Realizacja działań. 2. Liczba osób, które skorzystały z ogrzewalni.	Urząd Miejski.
2	Ochrona życia i zdrowia.	1. Kierowanie osób wymagających usług leczniczych, opiekuńczo – pielęgnacyjnych i rehabilitacyjnych, do poradni POZ, poradni specjalistycznych, szpitali, zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych, domów pomocy społecznych odpowiednich typów.	Liczba osób skierowanych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

		2. Potwierdzanie prawa do ubezpieczenia zdrowotnego.	Liczba decyzji potwierdzających prawo.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
3	Streetworking skierowany do osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych świadczony całorocznie ze szczególnym uwzględnieniem pory zimowej.	1. Umieszczanie plakatów w miejscach publicznych. 2. Odwiedzanie potencjalnych miejsc przebywania bezdomnych. 3. Akcja informacyjna „Bezpieczne ogrzewanie”.	Liczba plakatów, odwiedzanych miejsc, zlokalizowanych bezdomnych, osób, które przekonano do skorzystania z placówki doraźnie lub dłużej.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Policja. 3. Straż Miejska. 4. Organizacje pozarządowe.
4	Praca socjalna.	Kompleksowe wsparcie, oddziaływanie i skoordynowanie usług i pomocy w różnych sferach życia: mieszkaniowej, socjalno – bytowej, rodzinnej, zdrowotnej, psychologicznej, zawodowej i społecznej w celu zwiększenia poziomu integracji społecznej i samodzielności życiowej osób doświadczających bezdomności.	Liczba rodzajów podjętych działań w poszczególnych sferach życia i ich rezultatów.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Organizacje pozarządowe.
5	Pomoc finansowa i rzeczowa.	Przyznawanie świadczeń wynikających z różnych ustaw.	1. Liczba i rodzaj przyznanych świadczeń. 2. Liczba osób objętych świadczeniami.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Kierunek 3: Działania integracyjne

I.p	DZIAŁANIE	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY
		1. Realizacja kontraktów socjalnych.	Liczba kontraktów socjalnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1	Reintegracja społeczno – zawodowa.	2. Realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Liczba zawartych i zrealizowanych programów.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
		3. Zatrudnienie socjalne (roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, udział w projektach unijnych).	Liczba zatrudnionych w poszczególnych formach.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Powiatowy Urząd Pracy.
		4. Pomoc i doradztwo w znalezieniu pracy.	Liczba objętych doradztwem osób, które podjęły pracę.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Powiatowy Urząd Pracy.
		5. Pomoc psychologiczna i motywowanie do terapii uzależnień i utrzymania abstynencji.	Liczba objętych pomocą i skierowanych do ośrodków terapii uzależnień.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Organizacje pozarządowe.
2	Usamodzielnienie mieszkaniowe.	1. Powrót do rodziny. 2. Najem mieszkania na wolnym rynku. 3. Przydział mieszkania z zasobów gminy.	1. Liczba powrotów do rodziny. 2. Liczba najmów mieszkań. 3. Liczba przydziałów mieszkań.	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Miejski Zarząd Nieruchomości Komunalnych. 3. Organizacje pozarządowe

VII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA

1. Urząd Miejski w Jaworznie.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie.
3. Powiatowy Urząd Pracy w Jaworznie.
4. Policja.
5. Straż Miejska.
6. Miejski Zarząd Nieruchomości Komunalnych w Jaworznie.

7. Instytucje ochrony zdrowia.
8. Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne oddział Jaworzno, prowadzące na zlecenie miasta usługi noclegowe dla bezdomnych mężczyzn i kobiet.
9. Polski Czerwony Krzyż.
10. Kościół Katolicki oraz inne kościoły i związki wyznaniowe.
11. Inne podmioty państwowe, samorządowe i pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania bezdomności.

Aktualna infrastruktura w Jaworznie

1. Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Łukasiewicza 6, prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie, 66 miejsc noclegowych – łóżek.
2. Mieszkania chronione prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie. 5 mieszkań dla 21 kobiet i mężczyzn.
3. Schronisko dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Solskiego 3a, prowadzone przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne oddział Jaworzno, posiadające 45 miejsc noclegowych - łóżek. 15 miejsc noclegowych prowadzonych jest na zlecenie miasta.
4. Schronisko dla bezdomnych kobiet prowadzone przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne oddział Jaworzno na zlecenie miasta posiadające 30 miejsc noclegowych – łóżek.
5. Łaźnia dla osób bezdomnych przy ul. Łukasiewicza 7, prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie.
6. Wspólnota Betlejem przy ul. Długiej 16 (bez decyzji administracyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworznie).

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością z terenu miasta Jaworzna.

IX. RAMY FINANSOWE

Ze względu na szeroki zakres merytoryczny i czas obowiązywania Programu, nie można precyzyjnie określić jego ram finansowych. Ostrożność w szacowaniu środków finansowych ma wiele przyczyn. Jedną z nich jest niepewność, co do przewidywanych dochodów i ewentualnych zmian przepisów.

Potencjalne źródła finansowania Programu:

- 1) budżet państwa,
- 2) budżet samorządu województwa,
- 3) budżet gminy,
- 4) środki państwowych funduszy celowych,
- 5) fundusze unijne oraz inne zagraniczne mechanizmy finansowe,
- 6) środki własne organizacji pozarządowych,
- 7) darowizny rzeczowe i finansowe.

X. MONITORING I EWALUACJA

W związku z tym, że nie jest możliwe precyzyjne zaplanowanie wszystkich działań i zadań w dłuższym czasie, Program powinien podlegać monitoringowi i ewaluacji, aby w miarę zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej, móc aktualizować jego zapisy.

Monitoring jest bieżącą weryfikacją wdrażanych działań pod względem zgodności z celami, harmonogramem itp. Natomiast ewaluacja jest to systematyczna i obiektywna ocena trwającego lub zakończonego programu – jego zaplanowania, wdrożenia, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości. Ewaluacja powinna dostarczać wiarygodnych i przydatnych informacji, pozwalając na wykorzystanie zdobytych w ten sposób wniosków w procesie podejmowania decyzji. Systematyczne zbieranie informacji pozwala na weryfikowanie podejmowanych działań jeszcze w trakcie ich realizacji. Ewaluacja wiąże się wobec tego z oszczędnością pieniędzy, czasu, energii, a przede wszystkim z racjonalnym wykorzystaniem zasobów ludzkich. Tak więc dla Programu, który nie jest aktem jednorazowym, ewaluacja ma zasadnicze znaczenie, dlatego w dokumencie go dotyczącym, nie może zabraknąć opisu sposobu monitoringu i ewaluacji wdrażanych działań.

Monitorowanie odbywa się na podstawie sprawozdawczości realizowanej na wszystkich poziomach wdrażania Programu. Sprawozdawczość jest realizowana terminowo i cyklicznie. W jej skład wchodzi sprawozdania składane Radzie Miejskiej do 31 marca każdego roku:

- a) sprawozdania z działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- b) sprawozdanie z realizacji Programu oraz składana do 30 kwietnia każdego roku Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Elementem procesu monitorowania jest także zestaw wskaźników realizacji działań.

Można wtedy określić jaki poziom osiągnęły wskaźniki w porównaniu rok do roku jak i w stosunku do wartości bazowych, jeżeli takie zostały ustalone.

Równocześnie z procesem monitorowania prowadzona jest ewaluacja. Biorą w niej udział realizatorzy Programu, zainteresowane instytucje, organizacje i osoby, organy kontroli i nadzoru.

Do badań ewaluacyjnych stosować można obydwa rodzaje metod badawczych tj. techniki ilościowe (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług) i jakościowe (np. ankiety, obserwacje, opinie, dyskusje, raporty).

Badane mogą być m.in. takie elementy:

- 1) dostępność usług,
- 2) standard usług,
- 3) informacja o programie,
- 4) kompetencje realizatorów programu,
- 5) terminowość,
- 6) stopień realizacji celów i zadań,
- 7) pozytywne oddziaływanie programu,
- 8) poczucie bezpieczeństwa.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynatora Programu wyznacza Prezydent Miasta, na wniosek Koordynatora Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jaworznie na lata 2021 – 2030, którym jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworznie.

2. Program to dokument otwarty i mogący podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno – ekonomiczną, rozeznanymi potrzebami miasta oraz wymogami prawa.

3. Wnioski i rekomendacje wynikające z ewaluacji Programu należy składać do Koordynatora Programu, który jest zobowiązany do uruchomienia procedury ewentualnych zmian w prowadzonych działaniach lub proponowania nowych działań w zakresie Programu.